

Abstrakt

Příznivé životní prostředí je nepochybně nezbytnou podmínkou existence člověka. Jeho stav je negativně ovlivňován různorodými lidskými činnostmi. Stát je proto nucen zakročit a zajistit jeho ochranu za použití různých prostředků. Cílem mé práce je popsat a analyzovat finančněprávní nástroje užívané v ochraně životního prostředí a navrhnout možná zlepšení.

Diplomová práce se skládá ze dvou částí. Část první, obsahující sedm kapitol, zkoumá zejména obecné charakteristiky finančněprávních nástrojů využívaných v oblasti ochrany životního prostředí. Kapitola jedna vymezuje pojem finančněprávních nástrojů. Kapitola dva zkoumá jejich působení. Kapitola tři popisuje externality a jejich vztah k ochraně životního prostředí. Čtvrtá kapitola podává výčet funkcí finančněprávních nástrojů ochrany životního prostředí. Pátá kapitola se zabývá jejich kategorizací. Kapitola šest popisuje výhody a nevýhody finančněprávních nástrojů. Kapitola sedmá nastiňuje finančněprávních nástroje využívané Evropskou unií.

Druhá část se zaměřuje na jednotlivé druhy finančněprávních nástrojů a jejich současnou právní úpravu. Tato část je rozdělena do čtyř kapitol. První kapitola se zabývá daněmi a daňovými zvýhodněními. Druhá se zaměřuje na poplatky. Kapitola tři je věnována dalším finančněprávním nástrojům, jmenovitě environmentálnímu pojištění, veřejným výdajům, obchodovatelným emisním povolením, zálohovým systémům a clu. Ve čtvrté kapitole nalezneme zhodnocení a návrh změn.

Hlavním nedostatkem současné právní úpravy je její roztříštěnost a nedostatečná účinnost některých nástrojů. Ke zlepšení situace bude nezbytná konsolidace systému a zvýšení sazeb. Žádoucí je rozšíření některých finančněprávních nástrojů (jako např. obchodovatelných emisních povolení) do nových oblastí.